

LEKKER EVEN LEZEN

digitaal verhaal om even te relaxen

door Geert Mandema

Nummer 14 - 14 februari 2019.

In de bijlage een eerste verantwoording van Vera wat ze, mede dankzij jou als donateur, kan realiseren.

Zo ging het toen.....

Ik zat in een Amsterdams café en kwam in gesprek met een, eveneens, oudere man. We praatten over vroeger en hoe het in Amsterdam in de zestiger jaren veranderde en hoe de jongeren toen de wereld vrijer maakten, ver weg van de lessen die de ouders aan de kinderen wilden meegeven over hoe je hoort te gedragen.

Ik vertelde hem dat mijn vader in de oorlog was overleden en dat ik daardoor veel meer, als andere kinderen, zelf de regie over mijn leven had kunnen voeren.

Hij antwoordde: "Ja zo heeft ieder mens zijn verhaal"

En hij begon een monoloog:

"Ik hoorde op zijn achttiende verjaardag dat ik een geadopteerd kind was. Dat werd geleidelijk een obsessie, want je wilt toch weten waar je roots liggen.

Ik ging zoeken en vond uit dat ik in Huize Morgenlicht in Den Haag, een protestante instelling, waar ongehuwde moeders werden opgevangen, was geboren. Ongehuwd zwanger zijn was in die tijd een zonde. Maar in de kerk werd het ongebooren leven boven de zonde gesteld en dus moesten zij, vaak meisjes nog, geholpen worden.

Maar er was een beroepsgeheim. De naam van de moeder mocht niet worden bekend gemaakt. Hypocriet waren ze in die tijd: Als we er niet over praten zal niemand het ooit weten en worden de adoptieouders ook beschermd.

Goede raad was duur. Hoe kwam ik binnen in het archief?

Maar het toeval hielp. Ik kreeg kennis aan een meisje die daar werkte. We kregen verkering en daarom een basis van wederzijds vertrouwen. Zij wilde mij helpen en daarom ging ze bij een overwerkseance de kelder in om in het archief te kijken.

En jawel hoor, daar las ze:

30 april 1939: Mejuffrouw Harmke Mezen, geboren 29 januari te Markelo, bevallen van een zoon. Kind overgedragen aan de heer en mevrouw Dubbeldijks, wonende te Kijkduin.

Ik ben getrouwd met datzelfde meisje. Zij was het ook die er bij mij op aandrang ga dan eens een keer naar Markelo en ook al bekijk je haar alleen maar. Misschien geeft dat je rust.

En, ja, na lang twijfelen ging ik.

Het huis waar ze woonde had ik snel gevonden en ja daar zag ik haar tussen de middag op de fiets aankomen. Toen ze een uurtje later haar huis weer verliet volgde ik haar en zag dat ze naar een fabriek reed.

Ik ging die middag naar het bos en wandelde uren met gedachten die wel in een achtbaan leken. Ben ik nu klaar, nu ik mijn moeder heb gezien, of wil ik nog meer weten?

Op het eind van de middag stond ik bij de fabrieksuitgang en sprak ik haar aan: "Bent u mevrouw Mezen?"

"Ja en wie bent U?"

"Een lang verhaal, maar ik ben geboren op 30 april 1939 in Den Haag". En voor ik meer kon zeggen sprong ze op haar fiets en reed weg.

Ik was met de auto en reed haar achterna. Op de brug die ze over moest om bij haar huis te komen wachtte ik haar op en zei:

"Ik logeer in Hotel de Kemper en als U mij nog iets te zeggen hebt zie ik U vanavond daar."

Zou ze komen?

Tijdens het eten in het hotel kwam de ober naar mij toe: "Uw afspraak is vanavond om halfnegen in café Pluum in Stokkum". Gelukkig kon de ober mij uitleggen waar dat was.

Ik was er om goed acht uur en nam als enige gast plaats aan een tafeltje met een klein Smyrna tafelkleedje en bestelde een koffie bij een wat slonzig uitziende dame. Kennelijk de eigenaresse die geen gasten had verwacht.

Ze kwam binnen en stapte met kordate passen af op mijn tafeltje. Gaf geen hand, legde haar jas op een vrije stoel en ging zitten en begon te praten.

En die lees ik nu even voor want ik heb het dezelfde avond nog opgeschreven en sindsdien heb ik het bij mij, als een souvenir aan mijn moeder

“Jij hebt mij gevonden. Daar ben ik trots op. Het toont karakter.

Maar ik ben niet blij, want je haalt een voor mij heel vervelende tijd, iets wat ik goed had verstoep, weer in mij boven”.

Ze roerde in haar koffie en keek zonder iets te zien de ruimte in. Toen vervolgde ze, zonder mij aan te kijken:

“Ik had eigenlijk niks met mannen. Maar het hoorde erbij. De rol van een vrouw in die tijd, voor de oorlog, was verkering maken, trouwen, kinderen krijgen en voor je gezin zorgen. Zodra je trouwde werd je zelfs ontslagen. Ik deed vanzelfsprekend ook mee aan dat rollenspel en ik kreeg kennis aan je vader. Mijn vriendinnen waren soms weleens jaloers want hij had een auto: een two-seater, zo’n Engelse sportwagen”.

Ik wilde wat zeggen, maar ze stak haar hand op. Ik voelde dat ze de beelden van toen weer voor ogen had. Haar gezicht verstrakte.

“Toen de huisarts me vertelde dat ik zwanger was klapte mijn wereld in elkaar..... ik wilde geen man in mijn bed voor de rest van mijn leven .....en een ongetrouwde moeder was in die tijd een schandaal die je je ouders niet kon aandoen.

Met wie moest ik dit bespreken?

De band met mijn ouders was heel goed, maar we spraken nooit over intieme dingen en zeker niet over seks.

Na een gesprek met onze huisarts en de dominee ging ik naar Den Haag, onder het mom van een nieuwe baan. Daar keek iedereen wel van op want dat had nog nooit iemand uit het dorp gedaan. Maar onder het mom van ze is altijd al ondernemend geweest werd het wel geloofd.

Alleen deze beide mannen kenden mijn geheim. Zelfs mijn ouders en mijn zuster weten dit, tot op de dag van vandaag, niet. En dat moet zo blijven.

Die beide mannen zijn dood en dus dacht ik dat het doel van mijn verblijf in Den Haag voor altijd was uitgewist.

Nu ben jij dus de enige die het weet en dat wil ik zo houden..
Ik wil je dus nooit weer zien.”

En ze stond op, deed haar jas aan en liep weg.
Voor ze de deur opende draaide ze zich om en zei nog:

“Je vader hoef je niet meer te zoeken. Hij had een fataal auto-ongeluk”

Toen bedacht ze zich en kwam naar me toe en gaf me een kus op het
voorhoofd, streek over mijn haar en zei:

“Ik weet niet eens je naam. Maar dat hoeft ook niet, want als ik aan je
denk voel ik dat die ontzettend afgrijselijke periode in mijn leven toch
ergens goed voor is geweest.”

En weg was ze.”

En de man tegenover mij aan dat tafeltje in dat café in Amsterdam
staarde over mij heen over de Grachten met in zijn ogen een blik of hij
zijn moeder voorbij zag varen.

Toen ik naar huis liep dacht ik:

Wat ontzettend jammer voor zijn moeder dat zij niet een halve eeuw later
is geboren.

Dan was dit alles sociaal geaccepteerd en zelfs normaal gevonden:
Een ongehuwde, niet op mannen vallende, moeder, kan immers nu zelf
beslissen hoe ze haar leven wil invullen.

Wat een geluk dat wij NU leven.

Drachten, 14 februari 2019.